

Ekoäpplen ökar i Sverige

Efterfrågan ökar kraftigt på svensk ekologisk frukt. Försäljningen av ekologiska äpplen ökade under 2013 med över 30 procent i producentföreningen Äppelriket Österlen.

– Flera nya odlare har tillkommit de senaste åren och volymerna ökar kraftigt, säger Lars-Olof Börjesson, avgående VD på Äppelriket Österlen. Vi har hittills haft för små volymer och bara kunnat sälja till en kund, men från och med i år kommer vi att erbjuda samtliga kunder ekologisk frukt.

En skillnad som kunden märker är att ekologisk frukt är mindre jämfört med konventionellt odlad frukt. Skörden blir lägre och det blir mer fränsortering av frukt som inte lever upp till klass I. Därför behövs det ett högre pris. Äppelriket får ut ett merpris på 60 procent på packade ekologiska äpplen jämfört med konventionella äpplen.

– Det innebär att de ekologiska odlarna får 80 – 100 procent merpris för den ekologiska frukten beroende på sort och kvalitet, säger Lars-Olof Börjesson.

Tidig start på fruktåret

Tillväxten har kommit igång tidigt i fruktodlingarna. Det märks även på att skorvvarningen redan har kommit igång i Skåne, cirka fyra veckor tidigare än ifjol och två veckor tidigare än ett normalt år. Det innebär att några ekologiska fruktodlare behandlat träden med svavel redan sista veckan i mars.

Växtskydd i ekologisk fruktodling

Skriften ”Växtskydd i ekologisk fruktodling” är uppdaterad för 2014. En del ny information om växtskyddsmedel har lagts till.

Det saknas fortfarande godkända växtskyddsmedel med såpa och kaliumbikarbonat för fruktodling. Det finns ett nytt preparat med paraffinolja, Fibro. Kemi har även i år beviljat dispens för Curatio som innehåller svavelkalkvätska. LRF har dessutom skickat in en dispensansökan om växtskyddsprodukter med såpa och kaliumbikarbonat. När det kommer nya registreringar eller dispenser kommer information om detta på Kemikalieinspektionens och Jordbruksverkets webbplatser.

Häftet ”Växtskydd i ekologisk fruktodling” kan hämtas i Webbutiken på Jordbruksverkets webbplats.

Skriften Växtskydd i ekologisk fruktodling är uppdaterad för 2014.

Ändrade villkor för svavel

Godkännandet för växtskyddsmedlet Kumulus, som innehåller svavel, går ut den 30 juni 2014. Medel som är inköpt före detta datum får dock användas enligt den gamla märkningen.

Kumulus DF är registrerat i fruktodling mot mjöldagg, men har en sidoeffekt mot skorv. Kumulus är även registrerat i flera andra trädgårdsväxter. När nuvarande godkännande går ut den 30 juni 2014 förnyar BASF registreringen endast för användning i spannmål och sockerbetor. Medel som är inköpt före detta datum får dock användas enligt den gamla märkningen enligt Kemikalieinspektionen.

Det är för närvarande oklart hur länge produkten får användas enligt den gamla märkningen. När ett godkännande upphör gäller normalt maximalt 18 månader men när det bara är en villkorsändring kan det vara upp till 5 år (KIFS 2008:3, 2 kap 8 §). Kumulus får i alla fall användas under 2014.

Ny paraffinolja registrerad

Fibro är ett nytt växtskyddsmedel som innehåller paraffinolja. Det är registrerat mot fruktträdsspinnkvalster och päronbladloppa.

Fibro kan användas mot ägg av fruktträdsspinnkvalster från knoppstadiet till ballongstadiet i äpple, päron, plommon och körsbär. Produkten får användas högst två gånger per år. Fibro kan även användas mot päronbladloppa, men då bara en gång per år. Rekommenderad dos är 20 – 30 liter per hektar. Man bör vara försiktig eftersom olja kan ge brännskador. Provspruta alltid några träd innan du behandlar hela odlingen.

Nya kompendier om frukt och bär

Nu finns ett nytt kompendium om ekologisk odling av päron. Dessutom finns det uppdaterade versioner av andra skrifter om ekologisk odling av äpple, hallon, jordgubbar och rabarber.

Kompendierna är skrivna av rådgivaren Kirsten Jensen och finns på webbplatsen, Länsstyrelsen i Västra Götaland: www.lansstyrelsen.se/vastragotaland under publikationer. Där finns även ett nytt kompendium om val av arter för plantering av lähäckar. Ett annat kompendium handlar om nyttodjur i odlingen.

Det finns ett nytt kompendium om ekologisk odling av päron från Länsstyrelsen i Västra Götaland.

Elsinoe - ny sjukdom på äpple

Svarta insjunkna fläckar på fruktskalet som tidigare kallats "Topaz-fläckar" har nu identifierats som en svampsjukdom.

Denna sjukdom, som alltså orsakas av svampen *Elsinoe pyri*, har på senare år vållat stora problem i många obesprutade ekologiska äppleodlingar, inte minst i sorten Rubinola. Det berättade den danska rådgivaren Maren Korsgaard på en konferens om ekologisk fruktodling i Tyskland (www.ecofruit.net).

Det saknas ännu svenskt namn på sjukdomen, som på engelska kallas "Elsinoe leaf and fruit spot". Som namnet anger bildas fläckar både på blad och på frukter. Angreppen börjar med små svarta fläckar på bladen, några veckor efter blomning. I Danmark kan de första fläckarna synas på frukten redan i början av juli. Kännetecknande är att fläckarna efterhand blir ljusa i mitten.

Sjukdomen är egentligen inte ny. Det är en känd sjukdom på Nya Zeeland. *Elsinoe pyri* konstaterades i

Europa redan 1932 och den finns även i USA.

Angriper ofta på solsidan

Svampen grov vid 10 – 26 grader och den kräver ljus för att infektera. Det kan förklara varför Elsinoe-fläckar ofta förekommer högt upp i trädkronan på solbelysta frukter. Det blir också mer angrepp när det regnar mycket.

Inventeringar i obesprutade odlingar i Danmark under 2013 visar att det finns stora sortskillnader. Särskilt känsliga sorter är Ingrid Marie, Rubinola, Collina och Topaz. Något mindre mottagliga är Amorosa, Angold och Ahrista. Minst mottagliga sorter är Holsteiner Cox, Fredrik och Discovery. Undersökningarna fortsätter under 2014.

Sjukdomen bekämpas på köpet när man behandlar träden med svavel mot mjöldagg och skorv. Det är en viktig anledning att Elsinoe-fläckarna främsta drabbar obesprutade odlingar. Det behövs mer kunskap om svampen och hur den överlever och sprids, för att bättre kunna veta vilka åtgärder som kan motverka sjukdomen.

Svampen *Elsinoe pyri* orsakar svarta fläckar på Rubinola.

Nyhetsbrevet är gratis.

För att få det via e-post, anmäl dig på www.jordbruksverket.se (välj Prenumerera och sedan Ekologiskt lantbruk).

Nyhetsbrevet finns även på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se/ekofruktbrev